

Entreprenörskap och nätverkande till gagn för lokal utveckling

Bengt Johannisson

Linnéuniversitetet/Högskolan i Jönköping

Anförande vid konferens kring näringslivsutveckling,
Ästad Gård, Varberg, Sverige

9 mars, 2011

Disposition

- Entreprenörskap?
- Nätverkande?
- Entreprenörskap och lokal utveckling – några exempel
- Några lärdomar!

Olika bilder av entreprenörskap

- Sjösätta av en banbrytande innovation
- Etablera ett företag
- Skapa tillväxt i ett existerande företag
- Skapa ekonomiska, sociala, ekologiska och/eller kulturella värden i samhället
- Vara initiativrik och klurig i vardagen

Grundläggande föreställningar om företag och företagande

- Företag startas av individer – människor av kött och blod, med passioner och drömmar
- Den lokala företagsamhetens potential ryms i relationerna mellan företagen – inte i de enskilda företagen

Platsen betyder något i entreprenörskapet

- Företag startas där företagaren känner sig hemma
- Fysisk, social och mental närhet betyder mycket för företagandet
- Unga företagares viktigaste kontakter är väletablerade och lokala

Nätverkandet gör entreprenörskapet kollektivt

- En person må initiera ett projekt men många behövs för att genomföra det
- Det är inte av en tillfällighet som familjeföretaget är den vanligaste företagsformen
- Entreprenörskap handlar om att få andra att brinna för det egna projektet

Nätverkandet gör entreprenörskapet gränsöverskridande

- Företag föds ut personliga nätverk
- Det personliga nätverket knyter samman privat, offentlig och ideell sektor
- Personliga kontakter behövs för att skapa både identitet och legitimitet, såväl stimulera lärande som bidra med resurser, både bekräfta och utmana

Några regler för att bejaka det oregelbundna i lokal utveckling

- Lokal utveckling måste alltid ta hänsyn till platsens historia, kultur och spelregler
- Lokal utveckling kräver både en lokal förankring och en global uppkoppling
- Livskraft kräver att man skapar något unikt
- Lärande för utveckling sker bäst genom kreativ imitation av vad andra gör

Rurala platser där entreprenörskapet skapat framtider

- Gnosjö
- Målerås
- Ockelbo
- Trångsviken
- Karryd

Gnosjö – småföretags-Mekka

- Sprunget ur ett jordbrukarsamhället
- Under 80-/90-talen Sveriges ekonomiskt sett mest framgångsrika region
- Ett kollektiv av måttligt tillväxande företag
- Täta personliga kontaktnät
- Lokalt och 'globalt' nätverkande med lika värde
- Utmanas i dagens upplevelseekonomi och kunskapssamhälle

Målerås

– att vara eller inte vara en bruksort

- För precis 30 år sedan skapades ett 'samhällskooperativ' ur lokal mobilisering
- Av en mångfald nya företag förblev en handfull livsdugliga
- En 30 årig befolkningsminskning hejdades
- Glasbruket blev branschens mest lönsamma
- Omvärlden tvingade fram brukets återkomst
- Branschkrisen 2009 leder till ny mobilisering

Ockelbo – inte bara drömmar om rosor och prinsar

- Det var en gång en plats med ett traditionsbundet näringsliv i kris
- Dit återvände några Ortsbor från storstaden med idéer och kontakter i behåll
- Deras initiativkraft drog med sig etablerade företag i en förnyelseprocess
- Så blev Ockelbo årets företagskommun och hemort för en drottninggemål

Trångsviken – kraftsamling för samhällsutveckling

- Människor med såväl lokalt som globalt fotfäste samlades
- Alla samhällsaktiviteter huserar i en och samma byggnad
- Ett lokalt utvecklingsbolag driver ett systematiskt samhällsarbete
- Mobiliseringen är nationellt och internationellt synliggjord
- Avancerade relationer finns till Mittuniversitetet

Karryd – projekt som mål och medel i lokal utveckling

- Ett vindkraftsprojekt som utmanar traditioner och etablerade sociala mönster
- En framtidssatsning i lokalt samförstånd trots närhet till naturreservat
- Ett kompetensnätverk av personer med stark lokal förankring
- En organisation fast beslutad att behålla kontrollen över den egna utvecklingen
- En plattform för fortsatt utvecklingsarbete

Lärdomar

- Det skall vara svårt att driva lokala projekt – då lär man sig och uppskattar resultatet
- Motstånd och spänningar är ofta konstruktiva, de skapar idéer och slipar argumenten
- Nära och invanda relationer behöver kombineras med distanserade och ovana
- Finansiellt kapital är förgängligt, förtroendekapital beständigt